

II

(незаконодавни акти)

РЕГУЛАТИВИ

ДЕЛЕГИРАНА РЕГУЛАТИВА (ЕУ) бр. 2019/897 НА КОМИСИЈАТА

од 12 март 2019 година

за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 во однос на вклучувањето на проверката за усогласеноста заснована врз ризик во Анекс I и спроведувањето на барањата за заштита на животната средина

(Текст со важност за ЕЕО)

ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА,

имајќи го предвид Договорот за функционирањето на Европската унија,

имајќи ја предвид Регулативата (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот, од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и за основање на Агенција на Европската унија за безбедност во воздухопловството, и за изменување и дополнување на регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот, и за укинување на регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91¹⁾ на Советот, и особено член 19(1) од истата,

со оглед на тоа што:

- (1) Во согласност со членот 77 од Регулативата (ЕУ) 2018/1139, Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството („Агенцијата“) во име на земјите – членки ги врши функциите и задачите на земјата каде што се спровело проектирањето, производството или регистрацијата поврзани со издавање на уверение за проект. Во согласност со член 77(1)(а), а во врска со член 62(2)(а) од Регулативата (ЕУ) 2018/1139, Агенцијата ги прима и проценува пријавите кои се доставени до неа и ги

---

¹⁾ Сл. весник. L 212, 22.8.2018 година, стр. 1.

издава соодветните уверенија. За таа цел, Агенцијата ја утврдува основата и соодветно го информира подносителот на барањето за издавањето на уверението, применливите барања за заштита на животната средина и основата за издавање на уверение за податоците за оперативна соодветност.

- (2) Во согласност со Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 ⁽²⁾ на Комисијата, Агенцијата му издава уверение на барателот откако ќе се докаже дека производот за кој што треба да се издаде уверение е во согласност со важечката основа за издавање на уверение, вклучувајќи ги и важечките барања за издавање на уверение за пловидбеност и заштита на животната средина. Барателите на овие уверенија мора да покажат целосна усогласеност во сите аспекти од воспоставената основа за издавање на уверенија. Во согласност со член 83 од Регулативата (ЕУ) 2018/1139, самата Агенција, или преку националните воздухопловни органи или квалификувани субјекти, ги спроведува истрагите потребни за извршување на нејзините задачи за издавање на уверение. Агенцијата ги проценува барањата, но не е обврзана да спроведе детална истрага за сите случаи во согласност со член 83 од Регулативата (ЕУ) 2018/1139. Затоа, со цел подобро да се ублажат потенцијалните безбедносни ризици што произлегуваат од селективните истраги и за да се подобри ефикасноста, транспарентноста и предвидливоста на процесот на издавање на уверенија, треба да се обезбедат одредени критериуми за избор со цел да се утврди кои докази за усогласеност Агенцијата треба да ги провери и колку темелно. Тие критериуми за избор треба да се засноваат на принципите за надзор над и управување со безбедноста утврдени во Анекс 19 од Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, („Чикашка конвенција“).
- (3) Понатаму, во согласност со Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 година, носителите на одобренција за проектни организации, донесуваат одредени одлуки во врска со издавањето на уверение, наместо Агенцијата, а во согласност со нивните услови за одобрување и во согласност со релевантните процедури за системот за осигурување на проектот. Врз основа на искуството со овие постојни придобивки, а сè со цел да се намалат административните трошоци, притоа земајќи ги предвид ризиците кои се однесуваат на воздухопловната безбедност и условите за заштита на животната средина, носителите на одобренција за проектни организации, исто така, треба да бидат во можност да потврдат одредени големи промени во типот на уверенија и да издадат одредени дополнителни типови на уверенија. Со цел да се ограничат ризиците по воздухопловната безбедноста, а во однос на барањата за заштита на животната средина, овие нови придобивки треба да се однесуваат само на издавањето на уверенија за големите промени со ограничена новина и треба да им се дадат/доделат само на оние носители кои можат правилно да ги применат тие нови придобивки. Доказот за оваа способност треба да биде прикажан преку задоволителниот учинок во претходните случаи кои вклучуваат големи промени, а во кои била вклучена и Агенцијата.

---

²⁰⁾ Регулатива (ЕУ) бр. 748/2012 на Комисијата од 3 август 2012 година за утврдување на правила за спроведување за издавање на уверение за пловидбеност и заштита на животната средина и за воздухоплови и сродни производи, делови и уреди за пловидбеност, како и за издавање на уверение на проектантски и производствени организации (Сл. весник. L 224, 21.8.2012 година, стр. 1)

- (4) Заради појаснување, Анексот I од Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 треба да се измени и дополни така што Дел А ги утврдува условите што се применуваат само на барателите за, и носителите на, кое било издадено уверение согласно тој Анекс и Дел Б, кој ги утврдува барањата кои се однесуваат само на надлежните органи, вклучително и на Агенцијата.
- (5) По спроведеното одржување, авиопревозниците мора да извршат пробни летови, за да гарантираат правилно функционирање на одредени системи на воздухопловите кои што не можат да се проверат на земја. Несреќите и сериозните инциденти за време на ваквите летови во минаното покажаа дека одредени пробни летови кои се дел од одржувањето, не треба да се извршуваат само со уверение за пловидбеност (или со ограничено уверение за пловидбеност), туку треба да поседуваат и задолжителна дозвола за летање. Затоа, летањето со воздухоплов за цел идентификување на проблемите или за проверка на функционирањето на еден или повеќе системи, делови или уреди по одржувањето, треба да се додаде на списокот на летови за кои е потребна дозвола за летање.
- (6) Треба да се исправат одредени недоследности помеѓу Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 со Регулативата (ЕУ) 2018/1139 во врска со содржината на основата на издавање на уверение за тип и постапката за известување.
- (7) Членот 9(2) од Регулативата (ЕУ) 2018/1139 предвидува дека, во однос на бучавата и емисиите, воздухопловите и нивните мотори, елиси, делови и опрема која не е инсталирана, мора да ги исполнуваат барањата за заштита на животната средина содржани во амандманот 12 од Том I, во Амандманот 9 од Том II и во првото издание на Том III од Анекс 16 од Чикашката конвенција, со примена од 1 јануари 2018 година.
- (8) Затоа, Анекс I на Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 година треба да се прилагоди за да ги одразува барањата за заштита на животната средина од Анекс 16 од Чикашката конвенција. Понатаму, бидејќи Анексот 16 од Чикашката конвенција предвидува исклучоци од барањата за заштита на животната средина за одредени мотори или воздухоплови, Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012, на производствените организации треба да им обезбеди можност да можат да поднесат барање до надлежните органи за изземање од овие барања за животната средина.
- (9) Покрај тоа, со цел да се решат техничките проблеми што произлегуваат од примената на стандардите и препорачаните практики и поврзаните упатства за издавање на уверенија за воздухоплови и мотори, одредени одредби од Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 треба да се изменат и дополнат со цел да станат појасни.
- (10) Затоа, Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 треба соодветно да се измени и дополни.
- (11) Неопходно е на сите засегнати страни да им се обезбеди доволно време за да се прилагодат на изменетата законска рамка што произлегува од мерките предвидени во оваа регулатива.

(12) Мерките предвидени со оваа регулатива се засноваат на мислењата издадени од страна на Агенцијата 07/2016 ⁽³⁾, 01/2017 ⁽⁴⁾ и 09/2017 ⁽⁵⁾ во согласност со член 76(1) од Регулотивата (ЕУ) 2018/1139,

ЈА ДОНЕСЕ СЛЕДНАВА РЕГУЛАТИВА:

Член 1

(1) Во член 1(2), се додава следнава точка (и):

„(и) „податоци за оперативна соодветност (*Operational Suitability Data – OSD*)“ се податоци што се дел од уверението за тип на воздухоплов, уверение за тип на воздухоплов со ограничување или дополнително уверение за тип на воздухоплов и ги содржат сите елементи наведени подолу:

(i) минимална програма за обука на пилоти за овластување за тип, вклучително и одредување на тип за овластување;

(ii) дефинирањето на опсегот на изворни податоци за верификација на воздухопловите за поддршка на објективната квалификација на симулаторите или привремените податоци заради поддршка на нивните привремени квалификации;

(iii) минимална програма за обука за тип за овластување на персонал за издавање на уверение за одржување, вклучително и одредување на тип за овластување;

(iv) утврдување на типот или варијантата/видот за кабинскиот екипаж и типот за посебни податоци во врска со кабинскиот екипаж;

(v) главната листа на минимална опрема;“

(2) Во член 9, се додава следниов параграф 4:

„4. По пат на отстапување од ставот 1, производствената организација може да побара изземање од условите за животната средина на кои се однесува првиот потстав од член 9(2) од Регулотивата (ЕУ) 2018/1139 (*).“

(*) Регулотива (ЕУ) бр. 2018/1139 на Европскиот парламент и на Советот од 4 јули 2018 година, за заеднички правила во областа на цивилно воздухопловство и за основање на Агенција на Европската унија за безбедност на воздухопловството и за

3( ) Мислење бр. 07/2016: Воведување на услови за нивото на вклучување во Дел - 21

4( ) Мислење бр. 01/2017: Летови за проверка при одржувањето

5( ) Мислење бр. 09/2017: Имплементација на САЕР/10 амандманите за климатските промени, емисии и бучава

изменување и дополнување на Регулативите (ЕЗ) бр. 2111/2005, (ЕЗ) бр. 1008/2008, (ЕУ) бр. 996/2010, (ЕУ) бр. 376/2014 и Директивите 2014/30/ЕУ и 2014/53/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот и за укинување на Регулативите (ЕЗ) бр. 552/2004 и (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот и Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91 на Советот (Сл. весник. L 212, 22.8.2018 година, стр. 1)

- (3) Анекс I од Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 се изменува и дополнува во согласност со Анексот од оваа регулатива.

Член 2

Оваа регулатива влегува во сила на дваесеттиот ден по нејзиното објавување во *Службен весник на Европската Унија*.

Се применува од 23 март 2020 година, со исклучок на член 1(2) и точка 11, точките од 13 до 14, точките од 23 до 26, точка 28, точка 30, точка 21.Б.85 во точка 40 и точка 43 од Анексот кои се применуваат од [23 јуни 2019 година.

Оваа регулатива е целосно обврзувачка и директно применлива во сите земји–членки.

Брисел, 12 март 2019 година.

За Комисијата

Претседател

Жан–Клод ЈУНКЕР

АНЕКС

Анекс I (Дел – 21) кон Регулативата (ЕУ) бр. 748/2012 се изменува и дополнува како што следува:

(1) Содржината се заменува со следново:

„ Содржина

21.1. Општо

ОДДЕЛ А - ТЕХНИЧКИ БАРАЊА

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ УСЛОВИ

21.А.1 Опсег

21.А.2 Постапување од страна на лице кое не е барател ниту имател на уверение

21.А.3А Оштетувања, неисправности и дефекти

21.А.3В Директиви за пловидбеност

21.А.4 Координација помеѓу проект и производство

ПОДДЕЛ В – УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21.А.11 Опсег

21.А.13 Подобност

21.А.14 Показување на способност

21.А.15 Поднесување на барање

21.А.19 Измени за кои е потребено ново уверение за тип

21.А.20 Доказување на усогласеност со основата за издавање на уверенија за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и барањата за заштита на животната средина

21.А.21 Барања за издавање на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување

21.А.31 Проект за тип

21.А.33 Испитувања и тестирања

21.А.35 Пробни летови

21.А.41 Уверение за тип

21.А.44 Обврски на имателот

21.А.47 Преносливост

21.A.51 Времетраење и постојана важност

21.A.55 Водење евиденција

21.A.57 Прирачници

21.A.61 Упатства за постојана пловидбеност

21.A.62 Расположливост на податоци за оперативна соодветност

(ПОДДЕЛ В - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ Г – ПРОМЕНИ НА УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП СО
ОГРАНИЧУВАЊЕ

21.A.90А Опсег

21.A.90Б Стандардни промени

21.A.91 Класификација на промените во проектот за тип

21.A.92 Подобност

21.A.93 Поднесување на барање

21.A.95 Барања за одобрување на мали промени

21.A.97 Барања за одобрување на големи промени

21.A.101 Основа за издавање на уверение за типот, основа за издавање на уверение
за податоци за оперативна соодветност и барања за заштита на животната средина
за уверение на тип за големи промени

21.A.105 Водење евиденција

21.A.107 Упатства за постојана пловидбеност

21.A.108 Расположливост на податоци за оперативна соодветност

21.A.109 Обврски и ЕРА обележувања

ПОДДЕЛ Д – ДОПОЛНИТЕЛНИ УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП

21.A.111 Опсег

21.A.112А Подобност

21.A.112В Докажување на способност

21.A.113 Поднесување на барање за дополнително уверение за тип

21.A.115 Барање за одобрение на големи промени во форма на дополнително
уверение за тип

21.A.116 Преносливост

21.A.117 Измени на оној дел од еден производ кој е опфатен со дополнителното
уверение за тип

21.A.118А Обврски и ЕРА обележувања

21.A.118Б Времетраење и постојана важност

21.A.119 Прирачници

21.A.120А Упатства за постојана пловидбеност

21.A.120В Расположливост на податоци за оперативна соодветност

ПОДДЕЛ Ѓ - ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

21.A.121 Опсег

21.A.122 Подобност

21.A.124 Поднесување на барање

21.A.125А Издавање на писмо за согласност

21.A.125Б Наоди

21.A.125В Времетраење и постојана важност

21.A.126 Систем за проверка на производството

21.A.127 Тестови: воздухоплови

21.A.128 Тестови: мотори и елиси

21.A.129 Обврски на производителот

21.A.130 Изјава за сообразност

ПОДДЕЛ Е – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА

21.A.131 Опсег

21.A.133 Подобност

21.A.134 Поднесување на барање

21.A.135 Издавање на одобрение за производствена организација

21.A.139 Систем за квалитет

21.A.143 Прирачник

21.A.145 Барања за одобрување

21.A.147 Промени во одобрената производствена организација

21.A.148 Промени на локација

21.A.149 Преносливост

21.A.151 Услови за одобрување

21.A.153 Промени во условите за одобрување

21.A.157 Испитувања

21.A.158 Наоди

21.A.159 Времетраење и постојана важност

21.A.163 Привилегии

21.A.165 Обврски на имателот

ПОДДЕЛ Ж – УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ И УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21.A.171 Опсег

21.A.172 Подобност

21.A.173 Класификација

21.A.174 Поднесување на барање

21.A.175 Јазик

21.A.177 Измена или модификација

21.A.179 Преносливост и повторно издавање во границите на земјите-членки

21.A.180 Инспекции

21.A.181 Времетраење и постојана важност

21.A.182 Идентификација на воздухоплов

ПОДДЕЛ З – УВЕРЕНИЈА ЗА БУЧАВА

21.A.201 Опсег

21.A.203 Подобност

21.A.204 Поднесување на барање

21.A.207 Измена или модификација

21.A.209 Преносливост и повторно издавање во границите на земјите-членки

21.A.210 Инспекции

21.A.211 Времетраење и постојана важност

ПОДДЕЛ S – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОЕКТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

21.A.231 Опсег

21.A.233 Подобност

21.A.234 Поднесување на барање

21.A.235 Издавање на одобрение за проектантска организација

21.A.239 Систем за гаранција на проектот

21.A.243 Податоци

21.A.245 Барања за одобрување

21.A.247 Промени во системот за гаранција на проектот

21.A.249 Преносливост

21.A.251 Услови за одобрување

21.A.253 Промени во условите за одобрување

21.A.257 Испитувања

21.A.125 Наоди

21.A.259 Времетраење и постојана важност

21.A.263 Привилегии

21.A.265 Обврски на имателот

ПОДДЕЛ И – ДЕЛОВИ И УРЕДИ

21.A.301 Опсег

21.A.303 Усогласеност со применливите барања

21.A.305 Одобрување на делови и уреди

21.A.307 Одобрување на делови и уреди за инсталација
(ПОДДЕЛ Ј - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ К – ПОПРАВКИ

21.A.431А Опсег

21.A.431Б Стандардни поправки

21.A.432А Подобност

21.A.432Б Показување на способност

21.A.432В Барање за одобрување на проект за поправка

21.A.433 Барања за одобрување на проект за поправка

21.A.435 Класификација и одобрување за проект за поправка

21.A.439 Производство на делови за поправки

21.A.441 Вклучување на поправки

21.A.443 Ограничувања

21.A.445 Непоправена штета

21.A.447 Водење евиденција

21.A.449 Упатства за постојана пловидбеност

21.A.451 Обврски и ЕРА обележувања

(ПОДДЕЛ Л - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ Љ - ОВЛАСТУВАЊА ЗА ЕВРОПСКИ ТЕХНИЧКИ СТАНДАРДНИ БАРАЊА

21.A.601 Опсег

21.A.602А Подобност

21.A.602Б Показување на способност

21.A.603 Поднесување на барање

21.A.604 ETSO овластување за помошна погонска група (APU)

21.A.605 Барања во врска со податоците

21.A.606 Барање за издавање на ETSO овластување

21.A.607 Привилегии на ETSO овластување

21.A.608 Изјава за проект и перформанси (DDP)

21.A.609 Обврски на имателот на ETSO овластувања

21.A.610 Одобрение за отстапување

21.A.611 Промени во проектот

21.A.613 Водење евиденција

21.A.615 Проверка од страна на Агенцијата

21.A.619 Времетраење и постојана важност

21.A.621 Преносливост

ПОДДЕЛ М – ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТАЊЕ

21.A.701 Опсег

21.A.703 Подобност

21.A.705 Надлежен орган

21.A.707 Барање за дозвола за летање

21.A.708 Услови за летање

21.A.709 Барање за одобрување на услови за летање

21.A.710 Одобрување на услови за летање

21.A.711 Издавање на дозвола за летање

21.A.713 Промени

21.A.715 Јазик

21.A.719 Преносливост

21.A.721 Инспекции

21.A.723 Времетраење и постојана важност

21.A.725 Обновување на дозвола за летање

21.A.727 Обврски на имателот на дозвола за летање

21.A.729 Водење евиденција

ПОДДЕЛ Н – ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИ, ДЕЛОВИ И УРЕДИ

21.A.801 Идентификација на производи

21.A.803 Ракување со податоците за идентификација

21.A.804 Идентификација на делови и уреди

21.A.805 Идентификација на критични делови

21.A.807 Идентификација на ETSO предмети

ОДДЕЛ Б - ПРОЦЕДУРИ ЗА НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ УСЛОВИ

21.B.5 Опсег

21.B.20 Обврски на надлежниот орган

21.B.25 Услови за организацијата на надлежниот орган

21.B.30 Документирани процедури

21.B.35 Промени во организацијата и процедурите

21.B.40 Решавање на спорови

21.B.40 Известување/координација

21.B.55 Водење евиденција

21.B.60 Директиви за пловидбеност

ПОДДЕЛ Б – УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21.B.70 Спецификации за издавање на уверение

21.B.75 Посебни услови

21.B.80 Основа за издавање на уверение за тип за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување

21.B.82 Основа за издавање на уверение за податоците на оперативна соодветност за уверение за тип за воздухоплов или за уверение за тип со ограничување

21.B.85 Одредување на применливите барања за заштита на животната средина и спецификации за издавање на уверение за тип или уверение за тип со ограничување

21.Б.100 Ниво на учество

21.Б.103 Издавање на уверение за тип или уверение за тип со ограничување

(ПОДДЕЛ В - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ Г – ПРОМЕНИ НА УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21.Б.105 Основи на издавање на уверение за тип, барања за заштита на животната средина и основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност за голема промена на уверение за тип

21.Б.107 Издавање на одобрување за промена на уверение за тип

ПОДДЕЛ Д – ДОПОЛНИТЕЛНИ УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП

21.Б.109 Основи на издавање на уверение за тип, барања за заштита на животната средина и основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност за дополнително уверение за тип

21.Б.111 Издавање на одобрување за дополнително уверение за тип

ПОДДЕЛ Ѓ - ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

21.Б.120 Испитувања

21.Б.125 Наоди

21.Б.130 Издавање на писмо за согласност

21.Б.135 Одржување на писмото за согласност

21.Б.140 Измена на писмо за согласност

21.Б.145 Ограничување, прекинување и повлекување на писмо за согласност

21.Б.150 Водење евиденција

ПОДДЕЛ Е – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА

21.Б.220 Испитувања

21.Б.125 Наоди

21.Б.230 Издавање на уверение

21.Б.235 Постојан надзор

21.Б.240 Измена на одобрение за производствена организација

21.Б.245 Прекинување и повлекување на одобрение за производствена организација

21.Б.260 Водење евиденција

ПОДДЕЛ Ж – УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ И УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21.Б.320 Испитувања

21.Б.325 Издавање на уверенија за пловидбеност

21.Б.326 Уверение за пловидбеност

21.Б.327 Уверение за пловидбеност со ограничување

21.Б.330 Прекинување и повлекување на уверенија за пловидбеност и уверенија за пловидбеност со ограничување

21.Б.345 Водење евиденција

ПОДДЕЛ З – УВЕРЕНИЈА ЗА БУЧАВА

21.Б.420 Испитувања

21.Б.425 Издавање на уверенија за бучава

21.Б.430 Прекинување и повлекување на уверенија за бучава

21.Б.445 Водење евиденција

ПОДДЕЛ S – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОЕКТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

ПОДДЕЛ И – ДЕЛОВИ И УРЕДИ

(ПОДДЕЛ Ј - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ К – ПОПРАВКИ

21.Б.450 Основи на издавање на уверение за тип и барања за заштита на животната средина за одобрување на проект за поправка

21.Б.453 Издавање на одобрување на проект за поправка

ПОДДЕЛ ЛЬ - ОВЛАСТУВАЊА ЗА ЕВРОПСКИ ТЕХНИЧКИ СТАНДАРДНИ БАРАЊА

21.Б.480 Издавање на ETSO овластување

ПОДДЕЛ М – ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТАЊЕ

21.Б.520 Испитувања

21.Б.525 Издавање на дозвола за летање

21.Б.530 Повлекување на дозволи за летање

21.Б.545 Водење евиденција

ПОДДЕЛ Н – ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИ, ДЕЛОВИ И УРЕДИ

Додатоци

Додаток I - Образец 1 на EASA - Уверение за пуштање во употреба (на производи, делови и уреди);

Додаток II - Образец 15а на EASA - Уверение за преглед на пловидбеноста;

Додаток III - Образец 20а на EASA - Дозвола за летање;

Додаток IV - Образец 20б на EASA - Дозвола за летање (издадена од одобрени организации);

Додаток V - Образец 24 на EASA - Уверение за пловидбеноста со ограничување;

Додаток VI - Образец 25 на EASA - Уверение за пловидбеноста;

Додаток VII - Образец 45 на EASA - Уверение за бучава;

Додаток VIII - Образец 52 на EASA - Изјава за сообразност на воздухопловот;

Додаток IX - Образец 53 на EASA - Уверение за пуштање во употреба (на воздухоплови);

Додаток X - Образец 55 на EASA - Уверение за одобрение за производствена организација;

Додаток XI - Образец 65 на EASA - Писмо за согласност за производство без одобрение на производствена организација;

Додаток XII – Категории на пробни летови и сродни квалификации за екипажи на пробен лет 85.“

(2) Точката 21.A.14 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (а) се заменува со следново:

„ (а) Барателот на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување ја докажува својата способност преку поседување на одобрение за проектантска организација, издадено од страна на Агенцијата во согласност со Поддел S.“;

(б) точката (в) се заменува со следново:

„(в) По пат на отстапување од точка (а), барателот може да ја докаже неговата способност преку добивање на прифаќање од страна на Агенцијата на неговата програма за издавање на уверение која е воспоставена во согласност со точката 21.A.15(б) кога производот на кого треба да му се издаде уверение:

1. воздухоплов ELA1; или
2. мотор или елиса инсталирани во воздухоплов ELA1.“;

(3) Точката 21.A.15 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точките (б), (в) и (г) се заменуваат со следново:

„(б) Барањето за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување треба да содржи, како минимум, прелиминарни описни информации за производот, наменетата употреба на производот и видот на операциите за кои се бара

издавањето на уверение. Покрај тоа, тоа треба да содржи, или по првичното поднесување на барањето да биде дополнето со, програма за издавање на уверение за докажување на усогласеност во согласност со точка 21.А.20, која се состои од:

1. детален опис на типот на проектот со сите конфигурации за кои треба да се издаде уверението;
2. предложени оперативни карактеристики и ограничувања;
3. наменетата употреба на производот и видовите операции за кои се бара издавањето на уверение;
4. предлог за почетната основа за издавање на уверение за типот, основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и барања за заштита на животната средина, подготвен во согласност со барањата и опциите утврдени во точките 21.Б.80, 21.Б.82 и 21.Б.85;
5. предлог за разложување на програма за издавање на уверение на групи од значење, а кои се однесуваат на активностите поврзани со докажување на усогласеноста и податоците, вклучувајќи го и предлогот за начинот на постигнување на усогласеноста и сродните документи за компатибилност;
6. предлог за проценка на групите од значење кои се однесуваат на активностите поврзани со докажувањето на усогласеноста и податоците, а кои се однесуваат на можноста за не идентификување на неусогласеност со основа за издавање на уверение за типот, со основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина во поглед на потенцијалното влијание врз неусогласеност со безбедноста на производите или заштитата на животната средина. Предложената проценка ги зема во предвид најмалку елементите кои се дадени во точките од 1 до 4 од точката 21.В.100(а). Врз основа на оваа проценка, барањето вклучува предлог до Агенцијата за учество во проверка на активностите и податоци за да се докаже усогласеноста; и
7. рокови на проектите, вклучително и клучните фази.

(в) Барателот ја ажурира програмата за издавање на уверението по неговото првичното доставување до Агенцијата во случај на измени на проектот за кој што се издава уверение, а кој влијае на која било од точките од 1 до 7 од точката (б).

(г) Барањето за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување за воздухоплов вклучува, или се дополнува по почетното поднесување на барањето, барање за дополнување на податоци за оперативната соодветност.“

(б) се додаваат следните точки (д) и (ѓ):

(д) Барањето за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување за големи воздухоплови и за големи ротокрафти е со важност од пет години, а барање за било кое друго уверение за тип или уверение за тип со ограничување е со важност од три години, освен доколку барателот во моментот на поднесување на барањето докаже дека за неговиот производ е потребно подолго време за докажување и декларирање на усогласеност и доколку Агенцијата се согласи на тој продолжен временски период.

(ѓ) Во случај кога барање за уверение за тип или уверение за тип со ограничување не е издадено или е јасно дека нема да биде објавено, во временскиот рок што е утврден во потточката (д), барателот може да:

1. поднесе ново барање и да постигне усогласеност со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, како што било утврдено и известено од Агенцијата во согласност со точка 21.Б.80, 21.Б.82 и 21.Б.85 за датумот на новото барање; или
2. побара продолжување на периодот наведен во точката (д) и да предложи нов датум за издавање на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување. Во овој случај подносителот на барањето мора да постигне усогласеност со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, како што е утврдено и известено од Агенцијата во согласност со точките 21.В.80, 21.В.82 и 21.В.85 за датумот што ќе го избере барателот. Овој датум, сепак, не може да му претходи на новиот датум предложен од барателот за издавање на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување за повеќе од пет години за барање за издавање на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување за големи воздухоплови или за големи ротокрафти, или за повеќе од три години за барање на какво било друго уверение за тип или за уверение за тип со ограничување.“

(4) точка 21.А.16А се брише ;

(5) точка 21А.16В се брише;

(6) точка 21.А.17 се брише;

(7) точка 21А.17В се брише;

(8) точка 21А.18 се брише;

(9) точките 21.А.20 и 21.А.21 се заменуваат со следново:

„ 21.A.20 Докажување на усогласеност со основата за издавање на уверение за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и барањата за заштита на животната средина

(а) Откако Агенцијата ќе ја прифати програмата за издавање на уверение, барателот докажува усогласеност со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, како што се утврдени од страна на Агенцијата и за нив го информираа барателот во согласност со точките 21.Б.80, 21.Б.82 и 21.Б.85, и Агенцијата ја известува за начинот на кој е докажана таа согласност.

(б) Барателот ја известува Агенцијата за какви било потешкотии или настани за време на процесот на докажување на усогласеноста кои што можат негативно да влијаат на проценката на ризикот во согласност со точката 21.А.15(б)(6) или врз програмата за издавање на уверение или на кој било друг начин да ја наметне потреба за промена на нивото на учеството на Агенцијата, а за која барателот претходно бил известен во согласност со точката 21.Б.100(в).

(в) Барателот дава образложение на усогласеноста во документите за усогласеност во согласност со програмата за издавање на уверение.

(г) По завршувањето на сите докажувања за усогласеност со програмата за издавање на уверение, вклучувајќи ги и сите инспекции и тестови во согласност со точка 21.А.33 и по сите пробни летови во согласност со точка 21.А.35, барателот изјавува дека:

1. ја докажал усогласеноста со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, како што е утврдено и доставено во известувањето од Агенцијата, следејќи ја програмата за издавање на уверение која е прифатена од Агенцијата; и
2. не е пронајдено ниту едно обележје или карактеристики кои производот би го направил небезбеден за намената за кои се барало издавањето на уверението.

(д) Барателот ѝ доставува на Агенцијата изјава за усогласеност предвидена во точката (г). Доколку барателот има соодветно одобрување од проектантската организација, изјавата за усогласеност се составува во согласност со подделот S и се доставува до Агенцијата.

21.A.21 Барања за издавање на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување

(а) Со цел да се издаде уверение за тип на производ или, доколку воздухопловот не ги исполнува основните барања утврдени во Анекс II од Регулативата (ЕУ) 2018/1139 за уверение за тип со ограничување на воздухоплов, барателот мора:

1. да ја докаже својата способност во согласност со точка 21.А.14;
2. да се усогласи со точката 21.А.20;

3. да докаже дека моторот и елисата, доколку се вградени во воздухопловот:

(А) имаат уверение за тип што е издадено или утврдено во согласност со оваа регулатива; или

(Б) докажале дека се во согласност со основата за уверение за тип на воздухоплов и барањата за заштита на животната средина, како што е идентификувано во известувањето доставено од Агенцијата како потребно, за да се гарантира безбеден лет на воздухопловот.

(б) По пат на отстапување од точката (а)(2) и на барање на барателот во прилог на изјавата од точка 21А.20(г), барателот има право да му биде издадено уверение за тип на воздухоплов или уверение за тип со ограничување пред барателот да докаже усогласеност со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност, под услов тие да бидат докажани пред датумот на кој се почнува вистинската употреба на овие податоци.“;

(10) точката 21.А.23 се брише;

(11) Во точката 21.А.31 (а), точката 4 се заменува со следново:

„4.сите други податоци кои преку споредба овозможуваат утврдување на пловидбеноста и, доколку е од значење, еколошките карактеристики на идните производи од ист вид.“;

(12) точката 21.А.33 се заменува со следново:

„21.А.33 Испитувања и тестирања

(а) (Резервирано)

(б) Пред да се изврши секој тест за време на докажување на усогласеноста со точката 21.А.20, барателот мора да има утврдено, дека:

1. за примерокот кој се тестира:

- (i) материјалите и процесите соодветно ги исполнуваат спецификациите за предложениот проект за тип;
- (ii) деловите од производите соодветно одговараат на цртежите во предложениот проект за тип; и
- (iii) дека процесите за производство, конструкција и монтажа соодветно одговараат на оние кои се наведени во предложениот проект за тип; и

2. за опремата за тестот и опрема за мерење која се користи за тестот, дека одговараат за тестот и се соодветно калибрирани.

(в) Врз основа на проверката извршена во согласност со точка (б), барателот издава изјава за сообразност во која се наведени сите потенцијални несообразности со образложение дека тие нема да влијаат врз резултатите од тестот, и дека и дозволуваат на Агенцијата да изврши инспекција за која што смета дека е неопходна за да се потврди валидноста на овие изјави.

(г) Барателот ѝ дозволува на Агенцијата да:

1. ги прегледа сите податоци и информации поврзани со докажување на усогласеноста; и
2. да присуствува на или да спроведе било какво испитување или било каков вид на инспекциски преглед за целите на докажување на усогласеноста.

(д) За сите тестови и инспекциските прегледи кои ги извршила или на кои присуствувала Агенцијата во согласност со точка (г)(2):

1. барателот доставува до Агенцијата изјава за сообразност која е наведена во точка (в); и
2. од моментот на издавање на изјавата за сообразност од точката (в) до моментот кога примерокот од тестот е доставен до Агенцијата за тестирање, на тој примерок или опрема за испитување или мерни уреди не им се прави никаква измена која би влијаела врз валидноста на таа изјава за сообразност.“

(13) точката 21.A.41 се заменува со следново:

„21.A.41 Уверение за тип

Уверението за тип и уверението за тип со ограничување ги вклучуваат проектот за типот, оперативните ограничувања, списокот со податоци од уверението за тип за пловидбеноста и емисиите, важечката основа за издавање на уверение за тип и барањата за заштита на животната средина, со кои Агенцијата ја евидентира усогласеноста, како и кои било други услови или ограничувања пропишани за производот во важечките спецификации за издавање на уверение и барањата за заштита на животната средина. Покрај тоа, уверението за тип на воздухоплов и уверение за тип со ограничување на воздухоплов дополнително ја вклучува важечката основа за издавање на уверение за основата за податоците за оперативна соодветност, податоците за оперативна соодветност и списокот на податоци за уверението за тип за бучава. Листата со податоците за уверението за тип на воздухоплов и за уверение за тип со ограничување на воздухоплов вклучува евиденција на усогласеност со емисиите на CO₂, а листата на податоци за издавање на уверение за тип на мотор ја вклучува евиденција за усогласеност со емисиите на издувни гасови.“;

(14) точката 21.A.91 се заменува со следново:

„21.A.91 Класификација на промените во уверението за тип

Промените при издавањето на уверение за проектот за тип се класифицираат во мали и големи. „Мала промена“ е онаа која нема големо влијание врз масата, рамнотежата, структурната јачина, сигурноста, работните карактеристики, податоци

за оперативна соодветност или другите карактеристики кои влијаат на пловидбеноста на производот или н неговите карактеристики поврзани со животната средина. Без да е во спротивност со точка 21.A.19, сите други промени се „големи промени“ во согласност со овој поддел. Големите и малите промени се одобруваат во согласност со точки 21.A.95 или 21.A.97, како што е соодветно, и соодветно се идентификуваат.“

(15) точката 21.A.93 се заменува со следново:

„21.A.93 Поднесување на барање

(а) Поднесувањето на барањето за одобрување на промена за тип на уверение треба да биде во форма и на начин што е утврден од страна на Агенцијата.

(б) Поднесувањето на барањето содржи, или е дополнето по времето на поднесување, програма за издавање на уверение за да се докаже усогласеноста во согласност со точка 21.A.20, која е составена од:

1. опис на промената која ги идентификува:

- (i) конфигурацијата(конфигурациите) на производите за уверението за тип на кој ќе се изврши промената;
- (ii) сите области на производот во уверението за тип, вклучително и одобрените прирачници, кои можат да бидат изменети или на кои може да им влијае промената; и
- (iii) кога промената влијае на податоците за оперативната соодветност, сите потребни промени на овие податоци;

2. идентификација на сите повторни проверки неопходни за да се докаже усогласеноста на промената и областите кои се погодени од промената со основата за издавање на уверение за типот, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и барањата за заштита на животната средина; и

3. за голема промена на типот на уверение:

- (i) предлог за почетна основа за издавање на уверение за тип, основа за издавање на уверение за податоци на оперативна соодветност и на барања за заштита на животната средина, подготвени во согласност со барањата и опциите наведени во точка 21.A.101;
- (ii) предлог за расчленување на програма за издавање на уверение во групи од значење на активности и податоци кои имаат за цел докажување на усогласеноста, вклучително и предлог за начинот на постигнување усогласеност и сродните документи за усогласување;

(iii) предлози за оценување на групите од значење на активности и податоци кои имаат за цел да ја докажат усогласеноста, а кои се однесуваат на можноста за неидентификувана неусогласеност со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, и потенцијалното влијание на овие ефекти врз неусогласеноста со безбедноста на производите и заштита на животната средина. Предложената проценка најмалку ги зема предвид елементите од точката 21.В.100(а) од (1) до (4). Врз основа на оваа проценка, барањето вклучува предлог за учество на Агенцијата во проверка на активностите и податоци за докажување на усогласеност; и

(iv) рокови на проектите, вклучително и клучни фази.

(в) Барањето за измена на уверение за тип за големи авиони или за големи ротокрафти важи пет години, а барањето за промена на било кое друго уверение за тип е со важност од три години. Во случај кога измената не е одобрена или е јасно дека нема да биде одобрена во временскиот рок што е утврден во оваа точка, барателот може да:

1. поднесе ново барање за промена на уверение за тип и да се постигне усогласеност со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, како што беше воспоставено од Агенцијата и известно во согласност со точка 21.А.101, и известно во согласност со точката 21.Б.105 за датумот на новото барање; или
2. побара продолжување на периодот наведен во првата реченица од точката (в) за првично барање и да предложи нов датум за издавање на одобрението. Во овој случај подносителот на барањето мора да постигне усогласеност со основата за издавање на уверение за типот, со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и со барањата за заштита на животната средина, како што е утврдено од Агенцијата и известно во согласност со точка 21.А.101, и известно во согласност со точката 21.Б.105, за датумот што ќе го избере барателот. Овој датум, сепак, не може да му претходи на новиот датум предложен од барателот за издавање на одобрението за повеќе од пет години за барање на издавање на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување за големи воздухоплови или за големи ротокрафти, или за повеќе од три години за барање на какво било друго уверение за тип или за уверение за тип со ограничување.“;

(16) точките 21.А.95, 21.А.97 и 21.А.101 се заменуваат со следново:

„21.А.95 Барања за одобрување на мали промени

(а) Малите промени на уверението за тип се класифицираат и се одобруваат од:

1. Агенцијата; или
2. соодветно одобрена проектантска организација во склоп на своите цели од точките (1) и (2) од точката 21.А.263(в), како што е наведено во условите за одобрување.

(б) Мала промена на уверението за тип се одобрува само:

1. ако е докажано дека промената и областите кои се зафатени со таа промена се усогласени со основата за уверение за тип и со барањата за заштита на животната средина на кои се упатува во уверението за тип;
2. во случај кога промена влијае на податоците за оперативната соодветност, доколку се докаже дека се потребни промени во податоците за оперативна соодветност во согласност со основата за издавање на уверение на податоците за оперативна соодветност на кои се упатува во уверението за тип;
3. доколку е изјавена усогласеност со основата за издавање на уверение за тип која се применува во согласност со точка (1), а оправдувањето на усогласеноста е објаснета во документите за усогласеност; и
4. доколку не е пронајдено ниту едно обележје или карактеристики за кои производот би бил небезбеден за целите за кои се барало издавање на уверение.

(в) По пат на отстапување од точката (1) од ставот (б) спецификациите за издавање на уверение кои стануваат применливи по оние наведени во уверението за тип, можат да се користат за одобрување на мали промени, под услов тие да не влијаат на демонстрацијата на усогласеност.

(г) По пат на отстапување од точката (а), на барање на барателот вклучено во изјавата наведена во точката 21.А.20 (г), може да биде одобрена мала промена на уверение за тип на воздухоплов пред да биде докажана усогласеноста со основата за уверение за податоци за оперативна соодветност, но под услов барателот да докаже усогласеност пред почетокот на вистинска употреба на овие податоци.

(д) Барателот ѝ ги доставува на Агенцијата доказите за измената и изјавата дека е докажана усогласеност во согласност со точката (б).

(ѓ) Одобрувањето на малата промена на уверението за тип е ограничено на специфичните конфигурација(и) во уверението за тип, а на кој се однесува промената.

21.А.97 Барања за одобрување на големи промени

(а) Големите промени на уверението за тип се класифицираат и се одобруваат од:

1. Агенцијата; или
2. соодветно одобрена проектантска организација во склоп на своите надлежности од точките (1) и (8) од точката 21.A.263(в), како што е наведено во условите за одобрување.

(б) Голема промена на уверението за тип се одобрува само:

1. кога е докажано дека промената и областите кои се зафатени со таа промена се усогласени со основата за уверение за тип и барањата за заштита на животната средина, како што е воспоставено од страна на Агенцијата во согласност со точката 21.A.101(в);
2. во случај кога промена влијае на податоците за оперативната соодветност, а доколку се докаже дека се потребни промени во податоците за оперативна соодветност за исполнување на основата за издавање на уверение на податоците за оперативна соодветност, како што е утврдено од страна на Агенцијата во согласност со точката 21.A.101; и
3. кога усогласеноста со точките (1) и (2) е докажана во согласност со точката 21.A.20, како што е применливо на промената.

(в) По пат на отстапување од точките (2) и (3) од точката (б), на барање на барателот вклучено во изјавата наведена во точката 21.A.20 (г), може да биде одобрена голема промена на уверение за тип на воздухоплов пред да биде докажана усогласеноста со основата за уверение за податоци за оперативна соодветност, под услов барателот да покаже усогласеност пред почетокот на вистинска употреба на овие податоци.

(г) Одобрувањето на големата промена на уверението за тип е ограничено на специфичната конфигурација(конфигурации) во уверението за тип на кој се однесува промената.

21.A.101 Основа за издавање на уверение за тип, основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и барања за заштита на животната средина за уверение за тип за големи промени

(а) Големите промени на уверенијата за тип и областите на кои влијаат промените се во согласност или со спецификациите за издавање на уверение што се применуваат на изменетиот производ на датумот на поднесувањето на барањето за промената или на спецификациите за издавање на уверение кои стануваат применливи по тој датум во согласност со точката (f) подолу. Валидноста на барањето се определува во согласност со точка 21.A.93(в). Дополнително, изменетиот производ ги исполнува барањата за заштита на животната средина назначени од Агенцијата во согласност со точка 21.B.85.

(б) По пат на отстапување од точка (а), претходна измена на спецификациите за издавање на уверение наведени во точка (а), како и на која било друга спецификација за издавање на уверение која е директно поврзана, може да се користи за било која од следниве ситуации, освен доколку претходната измена станала применлива пред датумот на почеток на примена на соодветната спецификација на издавање на уверение на кое упатува уверението за тип:

1. за промена за која Агенцијата смета дека е незначителна. При утврдување дали конкретна измена е значителна, Агенцијата ја разгледува промената во контекст на сите претходни значајни промени на проектот и сите односни измени на важечките спецификации за издавање на уверение кои се вклучени во уверението за тип на производот. Промените кои исполнуваат еден од следниве критериуми, автоматски се сметаат за значајни:
  - (i) не се задржани општата конфигурација или принципите на конструкција;
  - (ii) претпоставките кои се користат за издавање на уверение за производот кој се менува, повеќе не се важечки.
2. за секоја област, систем, дел или уред за кои Агенцијата смета дека не се засегнати од промената.
3. за секоја област, систем, дел или уред, врз кој влијае измената, а за кои Агенцијата смета дека усогласеноста со спецификациите за издавање на уверение наведени во точка (а), нема суштински да придонесат кон нивото на безбедност на изменетиот производ или се непрактични;

(в) По пат на отстапување од точката (а), во случај на промена на воздухоплов различен од хеликоптер со максимална тежина од 2 722 кг (6 000 lbs) или помала, или хеликоптер со клипен мотор со максимална тежина од 1 361 кг (3 000 lbs) или помала, промената и областите кои се погодени со промената се во согласност со основата за издавање на уверение за тип, која со упатување е вклучена во уверението за тип. Сепак, доколку Агенцијата смета дека промената е значајна за одредена област, Агенцијата може да бара промената и областите кои се погодени со промената да се во согласност со промената на спецификацијата за издавање на уверение на основата за издавањето на уверение за тип која со упатување е вклучена во уверението за тип, како и со секоја спецификација за издавање на уверение која е директно поврзана, освен ако Агенцијата, исто така смета дека усогласеноста со таа измена или спецификација за издавање на уверение не би влијаела суштински врз нивото на безбедноста на изменетиот производ или не би била практична.;

(г) Доколку Агенцијата смета дека спецификациите за издавање на уверение применливи на датумот на поднесување на барањето не обезбедуваат соодветни стандарди во однос на предложената измена, промената и областите кои се погодени со промената, исто така, треба да ги исполнат сите посебни услови, како и измените кон овие посебни услови пропишани од страна на Агенцијата во согласност со точка 21.Б.75, за да се обезбеди ниво на безбедност, еквивалентно на

она утврдено во спецификации за издавање на уверение кои се применливи на датумот на поднесување на барањето за промена;

(д) По пат на отстапување од точките (а), (б) и (в), промената и областите кои се погодени со промената можат на предлог на барателот, да бидат во согласност со друга спецификација за издавање на уверение одредена од Агенцијата, доколку Агенцијата смета дека таа спецификација обезбедува ниво на безбедност кое е:

1. во случај на уверение за тип:

- (i) еквивалентно на спецификациите за издавање на уверение утврдени од Агенцијата во согласност со точките (а), (б) или (в) дадени погоре; или
- (ii) во согласност со основните барања утврдени во Анекс II од Регулативата (ЕУ) 2018/1139.

2. во случај на уверение за тип со ограничување, соодветно со оглед на предвидената употреба.

(ф) Ако подносителот на барањето избере да се придржува кон спецификација за издавање на уверение утврдена во измена на спецификациите за издавање на уверение која станува применлива по поднесувањето на барањето за измена на уверение за тип, промената и областите кои се погодени со промената исто така се придржува кон секоја спецификација која е директно поврзана;

(е) Кога барањето за промена на уверението за тип за воздухоплов вклучува, или по првичното барање последователно е дополнето за да ги вклучи, измените на податоците за оперативна соодветност, основата за издавање на уверение за податоците за оперативна соодветност се утврдува во согласност со точките (а) - (ф).“;

(17) точката 21.A.103 се брише;

(18) точките 21.A.111 и 21.A.112A се заменуваат со следново:

„21.A.111 **Опсег**

Во овој поддел се утврдува постапката за одобрување на поголеми измени на уверението за тип според постапките за дополнително уверение за тип и се утврдуваат правата и обврските на подносителите на барање за, и на имателите на, овие уверенија. Во овој поддел, упатувањето кон уверението за тип вклучува и уверенија за тип и уверенија за тип со ограничување.

21.A.112A **Подобност**

Секое физичко или правно лице кое ја докажало или е во процес на докажување на својата способност во согласност со точка 21A.112Б, можат да поднесат барање за дополнително уверение за тип во согласност со условите утврдени со овој поддел.“

(19) точката 21.A.112Б се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (а) се заменува со следново:

„(а) Барателот за дополнително уверение за тип ја докажува својата способност преку поседување на одобрение за проектантска организација, издадено од страна на Агенцијата во согласност со Поддел S.“

(б) точката (в) се заменува со следново:

„ По пат на отстапување од точка (а), во случај на производи наведени во точка 21.A.14 (в), барателот може да ја покаже својата способност со добивање одобрение од Агенцијата за својата програма за издавање на уверение утврдена во согласност со точка 21.A.93(б).“;

(20) точката 21.A.113 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (б) се заменува со следново:

„(б) Кога се поднесува барање за дополнително уверение за тип, барателот:

- (i) во барањето ги вклучува информациите кои се бараат според точка 21.A.93(б);
- (ii) наведува дали податоците за издавање на уверение се подготвени или ќе бидат подготвени, во целост од страна на барателот или врз основа на договор со сопственикот на податоците за издавање на уверение за тип.“;

(б) се додава следнава точка (в):

„(в) Точката 21.A.93(в) се однесува на барањата кои се однесуваат на времетраењето на важноста на барањето, како на и барањата кои се однесуваат на потребата за ажурирање на основата за издавање на уверение за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и барањата за заштита на животната средина, доколку промената не е одобрена или доколку станува јасно дека нема да биде одобрена за воспоставениот временски период.“;

(21) точката 21.A.114 се брише;

(22) точката 21.A.115 се заменува со следново:

„21.A.115 Барања за одобрување на големи промени во форма на дополнително уверение за тип

(а) Дополнителните уверенија за тип се издаваат од :

1. Агенцијата; или

2. соодветно одобрена проектантска организација во склоп на своите цели од точките (1) и (9) од точката 21.A.263(в), како што е наведено во условите за одобрување.

(б) Дополнителното уверение за тип се издава само кога :

1. барателот ја докажал својата способност во согласност со точката 21.A.112Б;
2. е докажано дека промената на уверение за тип и областите на кои влијаела таа промена се во согласност со основата за уверение за тип и барањата за заштита на животната средина, како што е утврдено од страна на Агенцијата во согласност со точката 21.A.101;
3. во случај на дополнително уверение за тип кое влијае на податоците за оперативната соодветност, е докажано дека потребните промени во податоците за оперативна соодветност ја исполнуваат основата за издавање на уверение на податоците за оперативна соодветност, како што е утврдено од страна на Агенцијата во согласност со точката 21.A.101;
4. усогласеноста со точките (1) и (2) е докажана во согласност со точката 21.A.20, како што е применливо на со промената; и
5. ако барателот тврди дека обезбедил податоци за издавање на уверение врз основа на договорот со сопственикот на податоците за уверение за тип во согласност со точка 21.A.113 (б):
  - (i) имателот на уверение за тип изјавил дека нема технички забелешки на информациите доставени во согласност со точка 21.A.93; и
  - (ii) имателот на уверение за тип се согласил да соработува со носителот на дополнителното уверение за тип како би се гарантирало исполнување на сите обврски за постојана пловидбеност на променетиот производ преку усогласеност со точките 21.A.44 и 21.A.118A.

(в) По пат на отстапување од точките (3) и (4) од точката (б), на барање на барателот вклучено во изјавата наведена во точката 21.A.20 (г), барателотима право да му биде издадено дополнително уверение за тип за воздухоплов пред барателот да докаже усогласеност со основата за уверение за податоци за оперативна соодветност, но под услов барателот да покаже усогласеност пред датумот на кој овие податоци навистина ќе бидат употребени.

(ѓ) Одобрувањето на дополнителното уверение за тип е ограничено на специфичната конфигурација (конфигурациии) во уверението за тип, а на кој се однесува големата промена.“

(23) во точката 21.A.130, точката (б) се заменува со следново:

„(б) Изјава за сообразност вклучува сè од подолу наведеното:

1. за секој производ, дел или уред, изјава дека производот, делот или уредот е во согласност со одобрените податоци од проектот и е во состојба за безбедно работење;
2. за секој воздухоплов, изјава дека воздухопловот е проверен на земја и во лет во согласност со 21.A.127(a);
3. за секој мотор или елиса со променлив чекор, изјава дека моторот или елисата со променлив чекор биле предмет на завршно функционално тестирање од страна на производителот во согласност со 21.A.128;
4. дополнително, во случај на услови од областа на животната средина:
  - (i) изјава дека произведениот мотор е во согласност со важечките услови за емисии на издувни гасови од моторот на датумот на производство на моторот, и;
  - (ii) изјава дека комплетираниот авион е во согласност со важечките услови за емисија на CO₂ на датумот на првичното издавање на уверението за пловидбеност. “

(24) точката 21.A.145. точките (б) и (в) се заменуваат со следново:

„(б) во однос на сите потребни податоци за пловидбеност и животна средина:

1. производствената организација ги прима тие податоци од Агенцијата и од имателот, или барателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобреното на проектот, вклучувајќи ги и сите изземања кои се дозволени во однос на барањата за прекин за производството на CO₂, за да ја утврди сообразноста со важечките податоци на проектот;
2. производствената организација утврдила процедура за да гарантира дека податоците за пловидбеност и животната средина се правилно вклучени во податоците за нејзиното производство и;
3. тие податоци се ажурираат и му се ставаат на располагање на целиот персонал кој има потреба од пристап до тие податоци за да ги врши своите должности;

(в) во однос на менаџментот и персоналот:

1. производствената организација назначила менаџер и тој одговара пред надлежниот орган. Неговата или нејзината одговорност во рамките на организацијата се состои од тоа да осигури дека производството се врши според бараните стандарди и дека производствената организација постојано е усогласена со податоците и процедурите наведени во прирачникот од точка 21.A.143;

2. производствената организација назначила лице или група на лица да осигури дека организацијата е во согласност со условите од овој Анекс I (Дел 21) и тие се наведени, заедно со степенот на нивните овластувања. Тоа/Тие лице/-а работи/-ат под директно овластување на одговорниот менаџер од точка (1). Назначеното(ите) лице(а) треба да покажат соодветно знаење, квалификации и искуство за вршење на своите обврски;

3. на персоналот на сите нивоа му е дадено соодветно овластување да ги врши обврските кои му се доделени, како и за да постои целосна и ефективна координација во рамките на производствената организација во однос на прашањата поврзани со податоците за пловидбеност и животната средина.“;

(25) точката 21.A.147, точката (а) се заменува со следново:

„(а) Откако ќе се издаде одобрение за производствена организација, секоја промена на одобрената производствена организација која е значајна за да се покаже сообразноста или за пловидбеноста и карактеристиките на производот кои влијаат на животната средина, делот или уредот, а особено промените на системот за квалитет, се одобрува од страна на надлежниот орган. Поднесувањето на барање за одобрение се доставува во писмена форма до надлежниот орган и организацијата му докажува на надлежниот орган, пред спроведувањето на промената, дека е во согласност со овој поддел.“

(26) точката 21.A.174, точката (б) се заменува со следново:

„(б) Секое барање за уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување опфаќа:

1. класа на бараното уверение за пловидбеност;
2. во однос на нови воздухоплови:

(i) изјава за сообразност:

- издадена согласно точка 21.A.163(б), или
- издадена согласно точка 21.A.130 и одобрена од надлежниот орган, или
- за увезени воздухоплови, изјава потпишана од органот извозник дека воздухопловот е во согласност со проект одобрен од Агенцијата;

(ii) извештај за тежина и рамнотежа со распоред на товарење; и

(iii) прирачник за летање, кога тоа се бара со важечките спецификации за издавање на уверение за определениот воздухоплов;

3. во однос на користените воздухоплови:

(i) кои потекнуваат од земја-членка, уверение за преглед на пловидбеност издаден согласно Дел К;

(ii) кои потекнуваат од земја која не е членка на ЕУ:

- изјава од надлежниот орган на земјата во која воздухопловот е, или бил регистриран, која се однесува на статусот за пловидбеност на воздухопловот внесен во регистарот во моментот на пренос;
- извештај за тежина и рамнотежа со распоред на товарење;
- прирачник за летање, доколку тоа го бара соодветниот кодекс за пловидбеност на одреден воздухоплов;
- евиденција за потекло, за да се утврди производството, модификациите и стандардот за одржување на воздухопловот, како и ограничувањата кои произлегуваат од уверението за пловидбеност со ограничување според точка 21.Б.327;
- препорака за издавање на уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување и уверение за проверка на пловидбеност по проверка за пловидбеност според Дел К; и
- датумот на кои е издадено првичното уверение за пловидбеност и, доколку стандардите од Том III од Анекс 16 се применуваат, податоците од метричките вредности на CO₂“;

(27) точката 21.А.231 се заменува со следново:

„21.А.231 Опсег

Овој поддел ја утврдува процедурата за издавање одобрение за проектантски организации и правилата кои ги уредуваат правата и обврските на барателите и имателите на вакви одобренија. Во овој поддел, упатувањето кон уверението за тип вклучува и уверенија за тип и уверенија за тип со ограничување.“

(28) точката 21.А.251 се заменува со следново:

„21.А.251 Услови за одобрување

Во условите за одобрување се утврдуваат видовите проекти, категориите на производи, делови и уреди за кои организацијата за проектирање поседува одобрение за организација за проектирање, како и функциите и обврските за кои организацијата има одобрение да ги извршува во однос на пловидбеноста, оперативната соодветност и карактеристиките за животната средина на производот. За одобрение на организација за проектирање кое опфаќа издавање на уверение за тип или Наредба за европски технички стандарди (ETSO) овластување за помошна погонска единица (APU), условите за одобрување освен тоа содржат и список на производи или АПУ. Овие услови се издаваат како дел од одобрението за организација за проектирање.“;

(29) точката 21.А.258 се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (а) се заменува како што следува:

„(а) Кога, за време на истрагите кои се спомнуваат во точките 21.А.257 и 21.Б.100, се утврдени објективни докази за неусогласеност на имателот на одобрението за проектантска организација со важечките барања на овој анекс I, наодот се класифицира на следниот начин:

1. наод од „ниво 1“ е неусогласеност со барањата овој анекс I што може да доведе до неконтролирана неусогласеност со соодветните барања и да влијае врз безбедноста на воздухопловот;
2. наод од „ниво 2“ е неусогласеност со барањата овој анекс I што не е класифицирана како неусогласеност од „ниво 1“;

(б) точките (в) и (г) се заменуваат како што следува:

„(в) По добивањето на известување за наодите според соодветните управни процедури воспоставени од Агенцијата,

1. во случај на наод од „ниво 1“, имателот на одобрението за проектантска организација ќе и докаже на Агенцијата дека презел соодветни корективни дејствија во период од не повеќе од 21 работен ден по пишаната потврда за наодот;
2. во случај на наод од „ниво 2“, носителот на одобрението на проектната организација ќе и докаже на Агенцијата дека презел соодветни корективни дејствија во временски рок кој е утврден од страна на Агенцијата, кој што е соодветен на природата на наодот и првично не е подолг од три месеци. Агенцијата може да го продолжи првичниот рок доколку смета дека природата на наодот е таква што дозволува продолжување и во случај кога барателот доставил план за корективни активности што Агенцијата ги смета за задоволителни; и
3. наодот од „ниво 3“ не налага неодложно корективно дејство од страна на имателот на одобрението за проектантска организација.

(г) Во случај на наоди од „ниво 1“ и „ниво 2“, одобрението за проектантска организација може да е предмет на делумно или целосно одземање или повлекување според соодветните управни процедури одредени од Агенцијата. Во овој случај, имателот на одобрение за проектантска организација навремено дава потврда за приемот на известувањето за одземањето или повлекувањето на одобрението за проектантска организација.“;

(30) точката 21.А.263 се заменува со следново:

„21.А.263 **Привилегии**

(а) (Резервирано)

(б) (Резервирано)

(в) Имателот на одобрение за проектантска организација има право, во рамки на условите на одобрението, како што е воспоставено од страна на Агенцијата, и според релевантните процедури на сигурносниот систем за проектот:

1. да ги класифицира измените на уверение за тип или на дополнително уверение за тип или проектот за поправки како „големи“ или „мали“;
2. да одобрува мали измени на уверение за тип или на дополнително уверение за тип и на проектот за мали поправки;
3. (Резервирано);
4. (Резервирано);
5. да одобри одредени големи поправки на проектот од поддел К на производите или помошните погонски единици (APU);
6. ги одобрува, за одредени воздухоплови, условите за лет под кои може да се издаде дозвола за летање во согласност со точката 21.A.710 (а) (2), освен за дозвола за летање издадена за целите на точката 21.A.701 (а) (15);
7. да издава дозвола за летање согласно точка 21.A.711(б) за воздухоплов кој го проектирал или модификувал или за кој ги има одобрено во согласност со точката 21.A.263(в)(б), условите за лет под кои дозволата за летање може да биде издадена, и тогаш кога самиот носителна одобрение за проектантска организација:
  - (i) ја контролира конфигурацијата на воздухопловот, и
  - (ii) ја потврдува сообразноста со условите за проект одобрени за летот;
8. да одобри одредени големи промени на уверение за тип според поддел Г; и
9. да издаде одредени дополнителни уверенија за тип според поддел Д и да одобри одредени големи промени за тие уверенија.“;

(31) точката 21.A.265 се заменува со следново:

„21.A.265 Обврски на имателот

Имателот на одобрение за проектантска организација, во рамки на условите на одобрението, како што е воспоставено од страна на Агенцијата:

- (а) го усогласува прирачникот кој се бара согласно точката 21.A.243 во сообразност со сигурносниот систем за проектот;
- (б) обезбедува дека прирачникот или поврзаните процедури кои со повикување се вклучени, се користат како основен работен документ во рамките на организацијата;
- (в) утврдува дека проектот на производите или нивните измени или поправки се во согласност со соодветните барања и немаат небезбедни елементи;

(г) на Агенцијата и` обезбедува изјави и слична документација со која се потврдува усогласеност со точка (в), освен за мали измени или поправки одобрени според привилегијата од точка 21.А.263(в);

(д) на Агенцијата и` обезбедува податоци и информации поврзани со потребните дејства според точка 21.А.3Б;

(ѓ) ги утврдува во согласност со точка 21.А.263(в)(6), условите за лет под кои може да се издаде дозвола за летање;

(е) утврдува, во согласност со точка 21.А.263(в)(7), усогласеност со точките 21.А.711(б) и (д) пред да му издаде на одреден воздухоплов дозвола за летање;

(ж) одредуваат податоци и информации издадени под водството на одобрената проектна организација во рамките на нејзините условите за одобрување, како што е основана од страна на Агенцијата со следнава изјава: "Техничката содржина на овој документ е одобрен според овластувањето од DOA реф. EASA. 21S. [XXXX]. ""

(32) точката 21.А.431А се изменува и дополнува како што следува:

(а) точката (а) се заменува со следново:

„(а) Овој поддел ја утврдува процедурата за издавање одобрение за поправки на проектот за производ, дел или уред како и правата и обврските на барателите и имателите на вакви одобренија “

(б) точките (в) и (г) се заменуваат со следново:

„(в) „поправка“ е отстранување на штета и/или враќање во состојба на пловидбеност по првичното пуштање во употреба на одреден производ, дел или уред од страна на производителот.

(г) отстранувањето на штета со замена на деловите или уредите без да биде потребно проектирање се смета за одржување и според тоа не налага одобрение според овој анекс.“;

(в) се додава следнава точка (ѓ):

„(ѓ) во овој поддел, упатувањето на уверенија за тип се однесува на уверенија за тип и уверенија за тип со ограничување.“;

(33) точката 21.А.432Б се изменува и дополнува како што следува:

а) точката (а) се заменува со следново:

„(а) Барателот на одобрение за големи поправки на проектот ја докажува неговата способност со тоа што поседува одобрение за проектантска организација, издадено од Агенцијата согласно поддел S.“

б) точката (в) се заменува со следново:

„(в) По пат на отстапување од точката (а), а во случај на производи на кои се однесува точката 21.A.14(в), барателот може да ја докаже својата способност преку добивање одобрување на неговата програма за издавање на уверение од страна на Агенцијата, како што е дефинирано со точката 21.A.432B(б).“

(34) се додава следнава точката 21.A.432B:

„21.A.432B Барање за одобрување на проект за поправка

(а) Барање за одобрување на проект за поправка се доставува во форма и начин утврден од страна на Агенцијата.

(б) Барање за одобрување на поголем проект за поправка содржи, или се дополнува по поднесувањето, програма за издавање на уверение која се состои од:

1. опис на штетата и проектот за поправка во кој е утврдена конфигурацијата на типот на проектот по кој се врши поправката;
2. идентификување на сите области од типот на проект и одобрените прирачници што можат да бидат променети од или врз кои може да влијае поправката на проектот;
3. идентификување на сите потребни ревизии за докажување на усогласеноста на проектот за поправка и областите врз кои тој влијае преку проектот за поправка а врз основа за издавање на уверението за тип, на која се повикуваат, зависно од потребата, или со уверението за тип, дополнителното уверение за тип или ETSO овластување за APU;
4. какви било предложени измени на основа за издавање на уверението за тип, на која се повикуваат, зависно од потребата, или на уверението за тип, дополнителното уверение за тип или ETSO овластување за APU;
5. предлог за расчленување на програма за издавање на уверение во значајни групи на активности и податоци за докажување на усогласеноста, вклучително и предлог за начинот на докажување на усогласеноста со точка 21.A.433(a)(1) и упатувања на поврзаните документи за усогласеност;
6. предлози за проценка на активности и податоци за докажување на усогласеност на групите од значење во врска со веројатноста за неидентификувана неусогласеност со основата за уверение за тип и потенцијалното влијание на неусогласеноста со безбедноста на производот. Предложената проценка најмалку ги зема предвид елементите од точката 21.B.100(a) од (1) до (4). Врз основа на оваа проценка, барањето вклучува предлог за учество на Агенцијата при проверката на активностите и податоци за докажување на усогласеност; и

7. се наведува дали податоците за издавање на уверение се подготвени во целост од страна на самиот барател или врз основа на договор со сопственикот на податоците за уверение за тип.;

(35) точките 21.A.433 и 21.A.435 се заменуваат со следново:

„21.A.433 Барање за одобрување на проект за поправка

(а) Проект за поправка се одобрува само:

1. кога е докажано, следејќи ја програмата за издавање на уверение од точката 21.A.432B(б), дека проектот за поправка е во согласност со основата за издавање на уверение за тип, која е вметната со повикување, како што е применливо, или во уверението за тип, или во дополнителното уверение за тип или во ETSO овластување за APU, како и со сите измени и дополнувања кои што се утврдени и за кои е известно од Агенцијата во согласност со точка 21.B.450;
2. кога е објавена усогласеност со основата за издавање на уверение за тип која се применува во согласност со точката (а)(1), а оправдувањето на усогласеноста е образложена во документите за усогласеност;
3. кога не е утврдено ниту едно обележје или карактеристика кои би можеле производот да го направатнебезбеден за целта за која се бара издавањето на уверение; и
4. кога барателот тврди изјави дека доставил податоци за уверение врз основа на договор со сопственикот на податоци за уверение за тип од точка 21.A.432B(б)(7):
  - i) кога имателот изјавил дека нема технички забелешки на доставените информации во согласност со точката (а)(2); и
  - ii) кога имателот се согласил да соработува со имателот на одобрието за проект за поправка за да гарантира дека сите обврски за континуирана пловидбеност на изменетиот производ се исполнети во согласност со точката 21.A.451.

(б) Барателот ја доставува до Агенцијата изјавата од точката (а)(2) и, на барање на Агенцијата, сите потребни поткрепувачки податоци.

21.A.435 Класификација и одобрување на проект за поправки

(а) Проектот за поправка може да биде класифициран во „голем“ или „мал“ во согласност со критериумите од точка 21.A.91 за измена на уверение на тип.

(б) Проектот за поправка се класифицира и одобрува:

1. од страна на Агенцијата; или
2. од страна на овластена проектантска организација во рамките на нејзините привилегии кои се дадени во точките (1), (2) и (5) од точката 21.A.263(в), како што е

запишано во условите за одобрување.“

(36) точката 21.A.437 се брише;

(37) точките 21.A.604, 21.A.605 и 21.A.606 се заменуваат со следново:

„21.A.604 ETSO овластување за помошна погонска група (APU)

Во однос на ETSO овластувањето за APU:

(а) по пат на отстапување од точките 21.A.603, 21.A.610 и 21.A.615, се применуваат следниве точките: 21.A.15, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44, 21.B.75 и 21.B.80. Меѓутоа, ETSO овластувањето се издава во согласност со точка 21.A.606 наместо уверение за тип;

(б) по пат на отстапување од точката 21.A.611, барањата од поддел Г се применува за одобрување на измени во проектот од носителот на ETSO овластување за APU и барањата од поддел Д се применува за одобрување на измени во проектот од страна на барателот. Кога се применуваат барањата од поддел Д, се издава посебно ETSO овластување наместо дополнително уверение за тип.

(в) барањата од поддел К се применува за одобрување проекти за поправка.

21.A.605 Барања во врска со податоците

Барателот ги поднесува до Агенцијата следните документи:

(а) програма за издавање на уверение за ETSO овластување, што ги специфицира средствата за да се докаже усогласеност со точка 21. A.606 (б);

(б) изјава за усогласеност со која се потврдува дека барателот ги исполнил барањата на овој поддел:

(в) изјава за проектот и перформансите (DDP), во која барателот докажал дека предметот е во согласност со важечките ETSO во согласност со програмата за издавање на уверение;

(г) примерок од техничките податоци потребни според применливото ETSO;

(д) прирачникот (или упатување на прирачникот) наведен во точка 21.A.143 со цел добивање соодветно одобрение за производствена организација според поддел Е или прирачникот или упатување на прирачникот наведен во точка 21.A.125A(б), заради целите на производство според поддел Ѓ без одобрение за производствена организација.

(ѓ) за APU, прирачникот или упатување на прирачникот наведен во точка 21.A.243 со цел добивање соодветно одобрение за проектантска организација според поддел S;

(е) за сите други предмети, процедурите, или упатувањата кон процедурите, кои се наведени во точка 21.A.602Б(б)(2).

21.A.606 Барања за издавање на ETSO овластување

За да му биде издадено ETSO овластување на барателот, тој:

(а) ќе ја докаже својата способност согласно точка 21.A.602Б; и

(б) ќе докаже дека предметот е во согласност со техничките услови на применливото ETSO или со отстапувањата од него кои се одобрени во согласност со точката 21.A.610, доколку има такви;

(в) ќе ги исполни условите од овој потстав; и

(г) ќе изјави дека не е утврдено ниту едно обележје или карактеристика кои би можеле производот да го направат небезбеден за целта за која се бара издавањето на уверение.“;

(38) во точката 21.A.701, се додава точката (16):

„ (16) летање на воздухоплов со цел идентификување на проблеми или проверка на функционирањето на еден или повеќе системи, делови или уреди по спроведеното одржување. “

(39)точката 21.Б.5, точката (а) се заменува со следново:

„(а) Овој оддел ја утврдува процедурата за надлежниот орган при вршење на неговите должности и одговорности во врска со издавањето, одржувањето, измените, прекинувањето и повлекувањето на уверенијата, одобренијата и овластувањата наведени во овој анекс I.“

(40) Во дел Б, поддел Бсе заменува со следново:

ПОДДЕЛ Б – УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

„21.Б.70 Спецификации за издавање на уверенија

Агенцијата издава спецификации за издавање на уверенија и други детални спецификации во согласност со член 76(3) од Регулативата (ЕУ) 2018/1139, вклучително и спецификации за издавање на уверенија за пловидбеност, податоци за оперативна соодветност и за заштита на животната средина, кои надлежните органи, организации и персонал можат да ги користат за да ја докажат усогласеноста на производите, деловите и уредите со релевантните суштински барања утврдени во Анексите II, IV и V од таа регулатива како и со барања за животна средина наведени во член 9 (2) од таа регулатива и во Анекс III од таа регулатива. Таквите спецификации ќе бидат доволно детални и специфични за на барателот да му се посочат условите за издавање, изменување и дополнување.

21.Б.75 Посебни услови

(а) Агенцијата пропишува посебни детални технички спецификации, наречени „посебни услови“, за производ, ако соодветните спецификации за издавање на

уверение не содржиат адекватни или соодветни стандарди за безбедност на производот, бидејќи:

1. производот има иновативни или невообичаени карактеристики на проектот во однос на практиките за проектирање на кои се засноваат применливите спецификации за издавање на уверение;
2. планираната употреба на производот не е конвенционална; или
3. искуството од други слични производи кои се употребуваат или производи кои имаат слични карактеристики на проектот или нови идентификувани опасности, покажало дека можат да се создадат небезбедни состојби.

(б) Посебните услови содржат безбедносни стандарди за кои Агенцијата мисли дека се потребни за да се воспостави ниво на безбедност исто како она кое е утврдено со применливите спецификации за издавање на уверение.

21.Б.80 Основа за издавање на уверение за тип за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување

Агенцијата утврдува основа за издавање на уверение за тип и за тоа го известува барателот на уверение за тип или за уверение за тип со ограничување. Оваа основа за издавање на уверение за тип се состои од:

(а) спецификации за издавање на уверение за пловидбеност утврдени од страна на Агенцијата, од оние кои се применуваат за тој производ, на денот на поднесување на барањето за тоа уверение, освен доколку:

1. барателот самиот избере да се усогласи, или од него се бара да се усогласи со точка 21.А.15 (f), со спецификациите за издавање на уверение што станале применливи по датумот на поднесување на барањето; Доколку барателот избере да се усогласи со спецификацијата за издавање на уверение што станала применлива по поднесувањето на барањето, Агенцијата во основата за издавање на уверение на тип ги вклучува сите други директно поврзани спецификации за издавање на уверение; или
2. агенцијата ги прифаќа сите алтернативи на одредената спецификација за издавање на уверение со која не е можно да се постигне усогласеност, а за која постојат фактори кои компензираат и со кои се обезбедува исто ниво на безбедност; или
3. агенцијата прифаќа или пропишува други средства со кои:
  - (i) во случај на издавање на уверение за тип, демонстрираат усогласеност со основните барања утврдени во Анекс IIод Регулатива (ЕУ) 2018/1139; или

- (ii) во случај на уверение за тип со ограничување, се обезбедува соодветно ниво на безбедност во однос на наменетата употреба; и

(б) сите посебни услови утврдени од Агенцијата во согласност со точката 21.В.75 (а).

21.Б.82 Основа за издавање на уверение за податоците за оперативна соодветност за уверение за тип за воздухоплов или за уверение за тип со ограничување

Агенцијата утврдува основа за издавање на уверение за податоците за оперативна соодветност и соодветно го информира барателот на уверение за тип или уверение за тип со ограничување. Основата за издавање на уверение за податоците за оперативна соодветност се состои од:

(а) спецификации за издавање на уверение за податоците за оперативната соодветност кои се утврдени од страна на Агенцијата, а се од оние кои се применливи за воздухопловите на датумот на поднесување на барањето или на денот на измена и дополнување на барањето за податоци за оперативна соодветност, зависно од тоа кој датум е подоцна, освен доколку:

1. барателот самиот избере или од него се бара, да се усогласи со точка 21.А.15 (ѓ), со спецификациите за издавање на уверение што станале применливи по датумот на поднесување на барањето; Доколку барателот избере да се усогласи со спецификацијата за издавање на уверение што станала применлива по поднесувањето на барањето, Агенцијата во основата за издавање на уверение на тип ги вклучува сите други директно поврзани спецификации за издавање на уверение; или
2. Агенцијата прифаќа или пропишува други средства за да докаже усогласеност со основните барања од Анексите II, IV и V од Регулатива (ЕУ) 2018/1139;

(б) сите посебни услови утврдени од Агенцијата во согласност со точката 21.В.75 (а).

21.Б.85 Одредување на применливи барања за заштита на животната средина и спецификации за издавање на уверение за тип или уверение за тип со ограничување

(а) Агенцијата ги утврдува и го известува барателот за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување за воздухоплов или дополнително уверение за тип или за голема промена на уверение за тип или за дополнително уверение за тип, за барањата за бучава утврдени во Поглавје 1 од Дел II Том I од Анекс 16 кон Чикашката конвенцијата и:

1. за подзвучни млазни авиони, во Поглавјата 2, 3, 4 и 14;
2. за авиони на клипен погон во Поглавјата 3, 4, 5, 6, 10 и 14;
3. за хеликоптери во Поглавјата 8 и 11;

4. за надзвучни авиони во Поглавје 12; и
5. за авиони со ротори во наклон во Поглавје 13.

(б) Агенцијата ги утврдува и го известува барателот наведен во точка (а), за применливите барања за емисија за спречување на намерно ослободување на гориво од воздухопловите утврдени Поглавјето 1 и 2 од Дел II Том II од Анекс 16 кон Чикашката конвенцијата и за неа ќе го информираат барателот наведен во точка (а).

(в) Агенцијата ги утврдува и го известува барателот наведен во точка (а), за применливите барања за емисии на чад, гас и честички од моторите утврдени во Поглавје 1 од Дел III Том II од Анекс 16 кон Чикашката конвенцијата и:

1. за емисии на чад и гас од турбо-млазни и мотори со елиса со турбина наменети да работат само со подзвучни брзини, во Поглавје 2;
2. за емисии на чад и гас од турбо-млазни и мотори со елиса со турбина наменети за работа со суперсонична брзина, во Поглавје 3; и
3. за емисиите на честички од турбо-млазни и мотори со елиса со турбина наменети да работат само со суперсонични брзини, во Поглавје 4

(г) Агенцијата ги утврдува и го известува барателот наведен во точката (а), за применливите барања во однос на емисии на CO₂ утврдени во Поглавје 1 од Дел II Том III од Анекс 16 кон Чикашката конвенцијата, и:

1. за подзвучни млазни авиони, во Поглавје 2; и
2. за авиони на клипен погон во Поглавје 2.

21.Б.100 Ниво на учество

(а) Агенцијата го одредува нејзиното ниво на учество во активностите за проверка на докажување на усогласеност и податоците поврзани со барањето за издавање на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, одобрување на големи промени, дополнително уверение за тип, одобрување на проектот за големи промени или ETSO овластување за APU. Ова го извршува врз основа на проценка на значајните групи на активности за докажување на усогласеност и податоците од програмата за издавање на уверение. Оваа проценка вклучува:

- веројатност за незабележано несогласување со основата за издавање на уверение за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност и за барањата за заштита на животната средина; и
- потенцијалниот ефект од таа неусогласеност врз безбедноста на производот или врз заштитата на животната средина,

и ги зема во предвид најмалку следниве елементи:

1. нови или невообичаени карактеристики на проектот, вклучително и оперативните организациски аспекти и аспектите поврзани со управување на знаењето;
2. сложеност на проектот и/или доказ за усогласеност;
3. клучната важност на проектот или технологијата и поврзаните ризици со безбедноста и со животната средина, вклучително и оние кои се идентификувани во слични проекти; и
4. активноста и искуството на проектната организација на барателот во предметната област.

(б) за одобрување на мала поправка, помала промена или ETSO овластување што не е за АРУ, Агенцијата го одредува нејзиното ниво на учество во целиот проект за издавање на уверение, земајќи ги предвид сите нови или невообичаени карактеристики, сложеноста на проектот и/или доказ за усогласеност, клучната важност на проектот или технологиите и претходните активности и искуството на проектната организација на барателот.

(в) Агенцијата го информира барателот за нејзиното ниво на учество и го ажурира нејзиното ниво на вклученост врз основа на информациите што имаат значително влијание врз претходно проценетиот ризик во согласност со точките (а) или (б). Агенцијата го информира барателот за каква било промена во најзиното ниво на учество.

21.Б.103 Издавање на уверение за тип или уверение за тип со ограничување

(а) Агенцијата издава уверение за тип за воздухоплов, мотор или елиса или уверение за тип со ограничување за воздухоплов доколку се исполнети следниве услови:

1. барателот ги исполнува барањата од точка 21.А.21;
2. Агенцијата преку потврдувањето на доказот за усогласеност во согласност со нејзиното учество во согласност со точката (а) или (б) од точката 21.Б.100, не најде било каква неусогласеност со основа за уверението за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативн соодветност, каде што е применливо во согласност со Дел 21.Б.82 и барањата за заштита на животната средина; и
3. не најде никакво обележје или карактеристика кои би можеле производот да го направат небезбеден за целите за кои се бара издавањето на уверение.

(б) По пат на отстапување од точката (а), на барање на барателот кое е вклучено во изјавата наведена во точката 21.А.20(г), Агенцијата може да издаде уверение за тип на воздухоплов пред усогласувањето со основата за издавање на

уверение за податоци за оперативна соодветност, под услов барателот да покаже усогласеност пред датумот на кој навистина ќе се употребат тие податоци.“

(41) Подделот Г од Делот Б се заменува со следново:

„21.Б.105 Основи на издавање на уверение за тип, барања за заштита на животната средина и основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност за голема промена на уверение за тип

Агенцијата ги утврдува применливите основи за издавање на уверение за тип, барања за заштита на животната средина и во случај на промена која влијае врз податоците за оперативна соодветност, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност во согласност со точката 21.А.101 и за тоа го известува барателот за поголема промена на уверението за тип.

21.В.107 Издавање на одобрување за промена на уверение за тип

(а) Агенцијата издава одобрување за промена на уверение за тип доколку се исполнети следниве услови:

1. барателот за одобрување ги исполнува барањата од:
  - (i) точката 21.А.95 за мали промени;
  - (ii) точката 21.А.97 за големи промени;
2. Агенцијата преку потврдувањето на доказот за усогласеност во согласност со нивото на учество во согласност со точка 21.Б.100, не најде било каква неусогласеност со основата за уверение за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност, каде што е применливо во согласност со Дел 21.Б.82 и барањата за заштита на животната средина; и
3. не најде никакво обележје или карактеристика кои би можеле производот да го направат небезбеден за целите за кои се бара издавањето на уверение.

(б) Во случај на промена која влијае врз податоците за оперативна соодветност, по пат на отстапување од точките (1) или (2) од точката (а) и на барање на барателот вклучено во изјавата наведена во точката 21.А.20(г), Агенцијата може да одобри промена на уверение за тип на воздухоплов пред усогласувањето со основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност, под услов барателот да докаже усогласеност пред датумот на кој навистина ќе се употребат тие податоци.

(в) Одобрувањето на промените на податоците за оперативна соодветност се вклучува во одобрувањето на промените на уверението за тип.

(г) Одобрувањето на промена на уверение за тип е ограничено на специфичните конфигурации во уверението за тип за кој што се однесува промената.“;

(42) Подделот Д од Делот Б се заменува со следново:

„Во овој поддел, упатувањето на уверение за тип го вклучува уверението за тип и уверението за тип со ограничување.

21.Б.109 Основи на издавање на уверение за тип, барања за заштита на животната средина и основа за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност за дополнително уверение за тип

Агенцијата ги утврдува применливите основи за издавање на уверение за тип, барања за заштита на животната средина и во случај на промена која влијае врз податоците за оперативна соодветност, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност во согласност со точката 21.А.101 и за тоа го известува барателот за дополнително уверение за тип.

21.Б.111 Издавање на одобрување за дополнително уверение за тип

(а) Агенцијата издава одобрување за дополнително уверение за тип доколку се исполнети следниве услови:

1. барателот на одобрување ги исполнува барањата од точката 21.А.115(б)
2. Агенцијата преку потврдувањето на доказот за усогласеност во согласност со нивото на учество во согласност со точка 21.Б.100, не најде било каква неусогласеност со основата за издавање на уверение за тип, основата за издавање на уверение за податоци за оперативна соодветност, каде што е применливо во согласност со Дел 21.Б.82 и барањата за заштита на животната средина; и
3. не најде никаквообележје или карактеристика кои би можеле производот на го направат небезбеден за целите за кои се бара издавање на уверение.

(б) Во случај на дополнително уверение за тип кој влијае врз податоците за оперативна соодветност, по пат на отстапување од точките (1) или (2) од точката (а) и на барање на барателот кое е вклучено во изјавата наведена во точката 21.А.20(г), Агенцијата може да издаде дополнително уверение за тип на воздухоплов пред усогласувањето со основата за издавање на уверение за податоци на оперативната соодветност, под услов барателот да докаже усогласеност пред датумот на кој навистина ќе се употребат тие податоци.

(в) Одобрувањето на промените на податоците за оперативна соодветност мора да биде вклучено во одобрувањето на дополнителното уверение за тип.

(г) Дополнителното уверение за тип е ограничено на специфичните конфигурации во уверението за тип за кој што се однесува промената.“;

(43) точката 21.Б.326 се заменува со следново:

„21.Б.326 Уверение за пловидбеност

Надлежниот орган на земјата-членка на регистрација издава уверение за пловидбеност за:

(а) нови воздухоплови:

1. при поднесување на документацијата која ја налага точка 21.А.174(б)(2);
2. кога надлежниот орган на земјата-членка на регистрација ќе утврди дека воздухопловот одговара на одобрениот проект и со него може безбедно да се управува. Ова може да опфати инспекции од надлежниот орган на земјата-членка на регистрација; и
3. кога надлежниот орган на земјата-членка на регистрација ќе утврди дека воздухопловот е во согласност со важечките барања во однос на емисиите на CO₂ на датумот на издавањето на првичното уверение за пловидбеност.

(б) користени воздухоплови:

1. при поднесување на документацијата која ја налага точка 21.А.174(б)(3) со која се докажува дека:
  - (i) воздухопловот соодветствува на проектот за тип одобрен со уверение за тип и дополнително уверение за тип, измена или поправка одобрена согласно овој анекс I (Дел 21); и
  - (ii) е постапено согласно применливите директиви за пловидбеност; и
  - (iii) воздухопловот е проверен согласно соодветните одредби на Анекс I (Дел К) кон Регулатива (ЕЗ) бр. 2042/2003; и
  - (iv) воздухопловот бил во согласност со важечките барања во однос на емисиите на CO₂ на датумот на издавањето на првичното уверение за пловидбеност;
2. кога надлежниот орган на земјата-членка на регистрација ќе утврди дека воздухопловот одговара на одобрениот проект и со него може безбедно да се управува. Ова може да опфати инспекции од надлежниот орган на земјата-членка на регистрација; и

3. кога надлежниот орган на земјата-членка на регистрација утврдил дека воздухопловот бил во согласност со важечките барања во однос на емисиите на CO₂ на датумот на издавањето на првичното уверение за пловидбеност.“;

(44) Подделот К од Делот Б се заменува со следново:

„21.Б.450 Основи на издавање на уверение за тип и барања за заштита на животната средина за одобрување на проект за поправка

Агенцијата ги утврдува било какви измени и дополнувања на основата за издавање на уверение за тип кои се вклучени со повикување во, зависно од потребата, или во уверението за тип, во дополнителното уверение за тип или во ETSO овластувањето за АРУ, кое Агенцијата го смета за неопходно за одржување на ниво за безбедност кое е еднакво на она кое е претходно утврдено, и за тоа го известува барателот за проект за поправка.

21.Б.453 Издавање на одобрување на проект за поправка

(а) Агенцијата издава одобрување за проект за поголема поправка доколку се исполнети следниве услови:

1. барателот ја докажува својата способност во согласност со точката 21.А.432Б;
2. барателот за одобрување ги исполнува барањата од точката 21.А.433;
3. Агенцијата преку потврдувањето на доказот за усогласеност во согласност со нивото на учество согласносно со точка 21.Б.100, не најде било каква неусогласеност со основата за издавање на уверение и барањата за заштита на животната средина; и
4. не најде никакво обележје или карактеристика кои би можеле производот да го направат небезбеден за целите за кои се бара издавање на уверение.

(б) Агенцијата издава одобрение за проект за мала промена, во случај кога барателот ги исполнил барањата од точките (2) или (4) од точката (а) и ако Агенцијата при својата проверка на доказот за усогласеност во согласност со нивото на учество од точката 21.Б.100(б) не нашла каква било неусогласеност со основата за издавање на уверение и барањата за заштита на животната средина.;

(45) Подделот Лџ од Делот Б се заменува со следново:

„21.Б.480 Издавање на ETSO овластување

Агенцијата издава ETSO овластување доколку се исполнети следниве услови:

(а) барателот на одобрување ги исполнува барањата од точката 21.А.606;

(б) Агенцијата преку потврдувањето на докажувањето на усогласеност во согласност со нивото на учество согласно со точка 21.Б.100, не најде било каква неусогласеност со техничките услови на применливото ETSO или отстапувањата кои произлегуваат од него одобрени во согласност со точката 20.А.610, доколку воопшто постојат; и

(в) не најде никакво обележје или карактеристика кои би можеле производот да го направат небезбеден за целите за кои се бара издавањето на уверение.“
